

SAAMELAISKÄRÄJIEN HALLITUKSEN KOKOUS 16/2016

Aika 24.pnä marraskuuta 2016 klo 9.30

Paikka Solju, Sajos, Inari / skype

L

P

Läsnä/
~~poissa~~

Tiina Sanila-Aikio	puheenjohtaja
Heikki Paltto	I varapuh. joht.
Tuomas Aslak Juuso	II ”
Petra Magga-Vars	jäsen
Pentti Pieski	”
Magreta Sara	”
Nilla Tapiola	”

Pia Ruotsala	hallintopäällikkö, pöytäkirjanpitäjä
Kalle Varis	vs lakimiessihteeri
Katariina Guttorm	markkinointipäällikkö, 5 §
Anni-Helena Ruotsala	ympäristösihteeri, 6-8 §
Petra Magga-Vars	toiminnanohjaaja, 9 §
Oula Guttorm	suunnittelija, 10 §
Tarja Porsanger	suunnittelija, 11 §
Riitta Orti-Berg	vs kulttuurisihteeri, 12 §

Sh 1 § KOKOUKSEN AVAUS
24.11.2016

Sh 2 § KOKOUKSEN LAILLISUUS JA PÄÄTÖSVALTAISUUS
24.11.2016

Esitys:

Kokous todettaneen lailliseksi ja päätösvaltaiseksi. Ilmoitus kokouksesta on lähetetty 3.11.2016. Kokouskutsu-esityslista liitteinen on lähetetty jäsenille 17.11.2016.

Päätös:

Sh 3 § PÖYTÄKIRJAN TARKASTAJIEN VALINTA
24.11.2016

Esitys: Valitaan kaksi pöytäkirjan tarkastajaa, jotka tarvittaessa toimivat ääntenlaskijoina.

Päätös:

Sh 4 § ASIOIDEN KÄSITTELYJÄRJESTYKSEN HYVÄKSYMINEN
24.11.2016

Hallintopäällikön esitys (PR):

Hyväksytään seuraava asioiden käsittelyjärjestys:

5 § Sajoksen ravintolan tilanne

6 § Saamelaiskäräjien kanta saamelaisten kulttuuriperintöä ja perinteistä tietoa koskevaan tutkimukseen ja saamelaisten vapaan, tietoon perustuvan ennakkosuostumuksen tiedustelumenettely

7 § Saamelaiskäräjien vastaus Helsingin yliopiston tutkija Kristiina Mannermaa neuvottelupyyntöön

8 § Saamelaiskäräjien kanta kullanhuhdontalupahakemuksiin Sota- ja Uijemjoen sekä Palsiojan ja niiden sivuhaarojen varsilla

9 § Saamelaisen lastenkulttuurikeskuksen toimintasuunnitelma 2017

10 § Saamelaismusiikkikeskuksen toimintasuunnitelma 2017

11 § Alkuperäiskansojen elokuvakeskuksen toimintasuunnitelma 2017

12 § Selvitys saamelaisen kulttuurimäärärahan käytöstä 2015

13 § Selvitys saamenkielisen sosiaali- ja terveystalvumäärärahan käytöstä 2015

14 § Saamelaiskäräjien talouden toteumaraportti

15 § Myöhästyneen matkalaskun korvaaminen

16 § Pohjoismaisen saamelaissopimuksen tilanne

17 § Puheenjohtajien katsaus tehtäviinsä liittyvistä toimista

18 § Muut esille tulevat asiat

19 § Ilmoitusasiat

20 § Kokouksen päättäminen

Päätös:

Sh 5 § SAJOKSEN RAVINTOLAN TILANNE

24.11.2016

Saamelaiskulttuurikeskus Sajoksen ravintoloitsija Lyeme irtisanoutui kesäkuussa ja sopimuksen päättämispäivä on 31.8.2016.

Saamelaiskäräjät haki uutta ravintoloitsijaa 21.7.2016 julkaistulla mediatiedotteella, ilmoituksilla Sajoksen nettisivuilla sekä sosiaalisessa mediassa. Lisäksi ravintoloitsijaa on haettu Inarilaisessa, Lapin Kansassa ja Helsingin Sanomissa julkaistulla ilmoituksella. Tällä hetkellä ravintolatoiminnasta ei ole aktiivisia neuvotteluja käynnissä.

Hallitus keskusteli ravintolan tilanteesta kokouksessaan 1.9.2016 ja valtuutti puheenjohtajan, hallintopäällikön ja markkinointipäällikön neuvottelemaan ja tekemään sopimuksen mahdollisen ravintolayrittäjän kanssa.

Markkinointipäällikön esitys (KG):

Hallitus

- 1) kuulee hallintopäällikön ja markkinointipäällikön selostuksen tilanteesta,
- 2) päättää jatkotoimenpiteistä.

Päätös:

Sh 6 §
24.11.2016

**SAAMELAISKÄRÄJIEN KANTA SAAMELAISTEN KULTTUURI-
PERINTÖÄ JA PERINTEISTÄ TIETOA KOSKEVAAN TUTKIMUKSEEN JA
SAAMELAISTEN VAPAAN, TIEToon PERUSTUVAN ENNAKKO-
SUOSTUMUKSEN TIEDUSTELUMENETTELYN OSALTA**

Saamelaiskäräjien hallitus on kokouksessaan 6/2016 linjannut Kittilän Taatsin ja Sompiojärven Akankiven seidoilla tehtävien vedenalaisten tutkimusten yhteydessä, ettei hallitus näe hyväksyttäväksi, että saamelaisten pyhiin paikkoihin kajotaan erilaisin tutkimusmenetelmin. Linjausta on tutkijayhteisössä tulkittu arkeologian tieteenalan näkökulmasta (kajoamisella on tutkimusmenetelmällinen sisältö), minkä vuoksi se on johtanut em. tutkimuksen osalta siihen, että ko. seitapaikkoja tutkitaan nyt kaukokartoitusmenetelmin (kohdetta tutkitaan siihen koskematta, etäältä) (Metsähallituksen kulttuuriperintösuunnittelija Siiri Tolosen kanssa käyty puhelinkeskustelu syyskuu 2016).

Tätä laajempaa linjausta saamelaisten kulttuuriperinnön ja perinteisen tiedon tutkimuksesta ei toistaiseksi ole tehty, eikä asiasta ole laajemmin vielä keskusteltu saamelaisyhteisössä ja Saamelaiskäräjillä. Sen sijaan Saamelaiskäräjien linjaus muodostuu tällä hetkellä lausunto lausunnotta asia kerrallaan, minkä vuoksi Saamelaiskäräjät ei kykene suoriutumaan tehokkaasti, johdonmukaisesti ja ennakoivasti edunvalvontatehtävästään saamelaisten kulttuuriperinnön ja perinteisen tiedon suojelussa.

Saamelaiskäräjät saa yhä enenevässä määrin yhteydenottoja eri alojen tutkijoilta, jotka haluavat tutkia tai jo tutkivat saamelaisten kulttuuriperintöä ja perinteistä tietoa. Yhteydenotoissa pyydetään Saamelaiskäräjien suostumusta tai näkemystä mm. erilaisiin tutkimushankkeisiin ja saamelaisten perinteisen tiedon julkaisemiseen (**liite 1**). Vaikka saamelaisten kulttuuriperintö ja perinteinen tieto kuuluvat saamelaisten itsehallinnon piiriin, tutkijat ottavat Saamelaiskäräjiin yhteyttä harkintansa mukaan - usein siksi, että ovat saaneet joltain muulta taholta kehotuksen siihen. Useimmissa tapauksissa yhteydenotto Saamelaiskäräjiin tehdään viime tipassa, eikä saamelaisille varata riittävää aikaa asian käsittelyyn. Vaikuttaa siltä, ettei tutkijoilla ja muilla tahoilla, joiden toiminnalla on tai saattaa olla vaikutusta saamelaisten kulttuuriperintöön ja perinteiseen tietoon, ole tietoa siitä, että a) kulttuuriperintö ja perinteinen tieto kuuluvat saamelaisten itsehallinnon piiriin; b) miten, milloin ja mihin olla yhteydessä, kun suunnitellaan tai toteutetaan tutkimuksia tai muita toimenpiteitä, joilla on tai saattaa olla vaikutusta saamelaisten kulttuuriperintöön ja perinteiseen tietoon.

Toinen keskeinen ongelmakokonaisuus on, että vaikka kulttuuriperinnön ja perinteisen tiedon omistajuudesta, julkisuudesta ja niiden hyödyntämistä koskevista eettisistä periaatteista on keskusteltu yksittäisissä asiayhteyksissä, saamelaisten yhteistä kantaa ei ole vielä muodostettu. Myöskään eri tutkimushankkeiden, tai saamelaisten kulttuuriperinnön ja perinteisen tiedon hyödyntämisen ja julkaisemisen vaikutuksia saamelaisten itsemääräämisoikeuteen, kulttuuriperintöön ja perinteiseen tietoon ei ole arvioitu. Em. syistä johtuen Saamelaiskäräjien on mahdotonta antaa suostumustaan saamelaisten kulttuuriperintöä ja perinteistä tietoa koskeville tutkimuksille tai muille

Sh 6 § jatkuu...

toimenpiteille, joilla on tai saattaa olla vaikutusta saamelaisten kulttuuriperintöön ja perinteiseen tietoon. Saamelaisten kulttuuriperinnön ja perinteisen tiedon hallinta, julkaiseminen ja hyödyntäminen, sekä niiden hyödyntämistä ja julkaisemista koskevat eettiset periaatteet ovat saamelaisten kulttuurin säilymisen ja itsemääräämisoikeuden kannalta keskeisiä asioita, joista saamelaisyhteisön tulisi yhdessä päättää.

Elinkeino- ja oikeuslautakunta on käsitellyt ehdotusta kokouksessaan 27.10.2016. Kuulemistilaisuuksia koskevan ehdotuksen ovat valmistelleet ympäristösihteeri ja vs. kulttuurisihteeri.

Ympäristösihteerin esitys (AHR):

Hallitus

- 1) hyväksyy menettelyn saamelaisten vapaan, tietoon perustuvan ennakkosuostumuksen tiedustelemiseksi tutkimushankkeissa ja muissa toimenpiteissä, joilla on tai voi olla vaikutuksia saamelaisten kulttuuriperintöön ja perinteiseen tietoon (**liite 2**),
- 2) Saamelaiskäräjät järjestää saamelaisten kuulemistilaisuuksia saamelaisten kulttuuriperintöä ja perinteistä tietoa koskevien linjausten laatimiseksi.
- 3) hyväksyy ympäristösihteerin ja kulttuurisihteerin valmisteleman budjettiehdotuksen kuulemistilaisuuksien järjestämiseksi (**liite 3**). Kustannukset katetaan sidosryhmätoimintaan varatusta budjetista.

Päätös:

**Sh 7 § SAAMELAISKÄRÄJIEN VASTAUS HELSINGIN YLIOPISTON TUTKIJA
24.11.2016 KRISTIINA MANNERMAA NEUVOTTELUPYYNTÖÖN**

Helsingin yliopiston tutkija Kristiina Mannermaa on lähettänyt 23.9.2016 Saamelaiskäräjille neuvottelupyyntön, jossa hän pyytää tutkimusta ja tutkimusyhteistyötä koskevien neuvottelujen aloittamista (**liite 4**). Mannermaa pyytää lupaa tutkia Savukosken Mukkalan saamelaiskalmiston eläinperäisiä löytöjä osana muuta tutkimusmateriaalia.

Mukkalan saamelaiskalmisto sijaitsee Savukoskella, Luirojoen pohjoisrannalla, Mukkalan tilan pihapiirissä. Kalmisto löydettiin v. 1931 ja kaivettiin arkeologisesti v. 1937. Kohde on tarkastettu vuosina 1964 ja 1991. Paikalta löydettiin 8 hautaa, joista yksi tulkittiin olevan ns. lapin noidan kalmisto, sillä haudasta löydettiin mm. rummun jäännökset ja siihen liittyvää esineistöä. Esineet on toimitettu Kansallismuseon kokoelmiin. Kalmisto on ajoitettu 1600-luvulle rahalöytöjen perusteella. (Muinaisjäännösrekisteri 9.11.2016; Carpelan 1964.) Haudoista on löydetty mm. karhunhammasamuletteja sekä taljan ja nutukkaiden jäänteitä (Harlin, henk. koht. tiedonanto 25.10.2016). Koska kaivausraporttia ei ole saatavilla digitaalisessa muodossa, tarkempaa tietoa ns. ”eläinperäisistä löydöistä”, joihin Mannermaa viittaa, ei kokoukseen mennessä saatu. Tutkimuksessa ei kuitenkaan ole tarkoitus tutkia vainajia, vaan hautalöytöjä.

Esineistöä on ilmeisesti jo jonkin verran tutkittu Kansallismuseon tutkimusluvan nojalla, mm. Helsingin yliopiston tutkija Tuija Kirkinen tekee tutkimusta Mukkalan saamelaiskalmistoon liittyen. Myös Mukkalan vainajien luita on hyödynnetty mm. antropologi Esko K. Näätäsen väitöskirjatutkimuksessa (1936) sekä esimerkiksi lääketieteen lisensiaatti Harry Blomqvist väitöskirjassa (1938) (Ruuhonen 2012).

Hankkeessa on tarkoitus selvittää mitä eläinten osia tai niistä valmistettuja esineitä kalmistossa on, ja minkä eläimen turkiksia hautoihin on laitettu. Löytöjä on tarkoitus verrata esihistoriallisten hautojen esineistöön ja tarkastella, minkälaisia samankaltaisuuksia niissä on nähtävissä. Tutkija pyytää neuvottelut aloitettavaksi seuraavista asioista:

- onko mahdollista sisällyttää Mukkalan saamelaishautojen aineistoja suunnitteluvaiheessa arkeologiseen tutkimussuunnitelmaan
- onko mahdollista tutkia Mukkalan saamelaishautojen löytöjä
- millä ehdoilla lupa voidaan myöntää
- millä lailla saamelaiskäräjät voisi olla mukana tällaisessa hankkeessa niin, että alkuperäiskansan huomioonottaminen eettisesti toteutuisi parhaalla mahdollisella tavalla (tutkijan toiveena on, että saamelaistaho olisi mukana hankkeessa valvomassa tätä).

Sh 7 § jatkuu...

Ympäristösihteerin esitys (AHR):

Hallitus päättää, antaako se hyväksyntänsä Mukkalan saamelaiskalmiston tutkimiseen ennen kuin eettiset menettelytapasäännöt sekä saamelaisten perinteistä tietoa ja kulttuuriperintöä koskevat linjaukset on saamelaisten kanssa yhdessä päätetty.

Päätös:

Sh 8 § SAAMELAISKÄRÄJIEN KANTA KULLANHUUHDONTA
24.11.2016 LUPAHAKEMUKSIIN SOTA- JA UIJEMJOEN SEKÄ PALSIOJAN JA
NIIDEN SIVUHAAROJEN VARSILLA

Saamelaiskäräjät on 15.11.2016 mennessä saanut ko. alueelle kaivosviranomaiselta lausuntopyynnön koskien lupahakemuksia lupatunnuksilla HL2011:0031 (työjonossa dnro 745; määräaika 1.12.2016), HL2011:0050 (työjonossa dnro 759; määräaika 1.12.2016), HL2012:0025 (työjonossa dnro 897; määräaika 2.12.2016), sekä HL2012:0077 (työjonossa dnro 917; määräaika 5.12.2016). Haetut luvat sijaitsevat Hammastunturin erämaa-alueella (**liite 5**).

Saamelaiskäräjien hallitus päätti kokouksessaan 7.6.2012, että kokonaan uusista kullanhuuhtontaluvista uusille alueille tehdään valitukset kaivoslain 38 §:n ja 50 §:n nojalla. Samalla hallitus päätti, että valitusten valmistelua varten palkataan heti määräaikaisesti henkilö. Saamelaiskäräjien hallituksen 7.6.2012 kullankaivuuta koskevaa päätöstä on tulkittu siten, ettei Saamelaiskäräjät lähtökohtaisesti vastusta lapiokaivulupien myöntämistä sellaisille alueille, joilla jo ennestään on harjoitettu kullankaivutoimintaa. Mm. lupahakemuksen HL2013:0051 osalta Saamelaiskäräjät on lisäksi 20.2.2014 antamassaan lausunnossa todennut, että “myönnettävien lupien mukainen toiminta kohdistuisi sellaisille alueille, jotka eivät alueella harjoitetun aiemman toiminnan vuoksi pääasiassa ole enää luonnontilaisia, ja joiden käyttäminen edelleen kullankaivutoimintaan ei näin ollen aiheuttaisi merkittäviä haitallisia vaikutuksia saamelaisten oikeudelle ylläpitää ja kehittää kieltään ja kulttuuriaan, mukaan lukien saamelaisten perinteiset elinkeinot sekä niiden modernin harjoittamisen muodot.” Saamelaiskäräjät ei tästä syystä ole pääsääntöisesti lausunut lapiokaivulupahakemuksista, eikä valittanut annetuista päätöksistä.

Saamelaiskäräjät on joutunut viimeisimpien Pohjois-Suomen hallinto-oikeuden päätösten mukaisesti korvaamaan vastapuolen oikeudenkäyntikuluja kullanhuuhtontalupia koskevissa valitusprosesseissa. Sota- ja Uijemjokien sekä Palsiojan alueella on useita kymmeniä vireillä olevia kullanhuuhtontalupahakemuksia, mikä on syytä ottaa huomioon päätettäessä Saamelaiskäräjien kannasta kullanhuuhtontatoimintaan Sota- ja Uijemjokien sekä Palsiojan alueella.

Ympäristösihteerin esitys (AHR):

Hallitus päättää Saamelaiskäräjien kannan kullanhuuhtontatoimintaan Sota- ja Uijemjokien sekä Palsiojan alueella ja sen mukaisesti lausutaanko vireillä olevista ja vastaavista lupahakemuksista Sota- ja Uijemjokien sekä Palsiojan alueella.

Päätös:

**Sh 9 § SAAMELAISEN LASTENKULTTUURIKESKUKSEN
24.11.2016 TOIMINTASUUNNITELMA 2017**

Saamelaiskäräjien työjärjestyksen (21d §) mukaan ”Saamelainen lastenkulttuurikeskus on saamelaiskäräjien yleisen toimiston alaisuudessa ja hallituksen ohjauksessa voi toimia saamelainen lastenkulttuurikeskus. Kulttuurikeskuksen toimintaa johtaa keskuksen suunnittelija, joka on määräaikaisessa virkasuhteessa saamelaiskäräjiin. Keskuksella voi olla myös muuta tarvittavaa henkilöstöä. Lastenkulttuurikeskuksen toimintaan kuuluu muun muassa saamelaislapsille – ja nuorille suunnatun saamen kieltä ja kulttuuria tukevan toiminnan suunnittelu, toteutus ja kehittäminen.

Keskuksen suunnittelija toimii myös esittelijänä Saamelaiskäräjien hallitukselle tehtäviinsä ja toimialaansa kuuluvissa asioissa sekä toimeenpanee sen päätökset ja päättää asiantuntijan kutumisesta hallituksen kokoukseen toimialaansa kuuluvien asioiden käsittelyn yhteydessä. Suunnittelijan tehtävänä on hoitaa keskuksen toimikaudeksi vahvistettavan toimintasuunnitelman mukaiset sekä myös hallintopäällikön hänelle erikseen määräämät tehtävät.”

Saamelainen lastenkulttuurikeskus Mánnu aloitti toimintansa vuonna 2004. Mánnu kuuluu Lapin lastenkulttuuriverkostoon, jonka toiminta aloitettiin Opetus- ja kulttuuriministeriön Taikalamppu- toimintana vuonna 2006. Lastenkulttuurikeskus pyrkii toiminnallaan vahvistamaan saamelaislasten- ja nuorten kulttuuri-identiteettiä, lisäämään saamelaisen perinteisen tiedon ja taidon arvostamista, mahdollistamaan sukupolvien välisiä yhteisöllisiä toimintamuotoja ja ohjata lapsia ja nuoria luovaan itseilmaisuuksiin. Kulttuuri- ja taidekasvatusta kehitetään paikallisten, alueellisten ja pohjoismaisten toimijoiden yhteistyön kautta.

Ma. toiminnanohjaajan esitys (PMV):

Hallitus hyväksyy Saamelaisen lastenkulttuurikeskuksen toimintasuunnitelman vuodelle 2017 (**liite 6**).

Päätös:

Sh 10 §
24.11.2016

SAAMELAISMUSIIKKIKESKUKSEN TOIMINTASUUNNITELMA 2017

Saamelaiskäräjien työjärjestyksen 21c§ mukaisesti Saamelaiskäräjien yleisen toimiston alaisuudessa ja hallituksen ohjauksessa voi toimia saamelainen musiikkikeskus. Musiikkikeskuksen toimintaan kuuluu muun muassa saamelaismusiikin ja sitä edistävän toiminnan suunnittelu, toteutus ja kehittäminen. Keskuksen suunnittelija toimii myös esittelijänä Saamelaiskäräjien hallitukselle tehtäviinsä ja toimialaansa kuuluvissa asioissa sekä toimeenpääsee sen päätökset ja päättää asiantuntijan kutumisesta hallituksen kokoukseen toimialaansa kuuluvien asioiden käsittelyn yhteydessä. Suunnittelijan tehtävänä on hoitaa keskuksen toimikaudeksi vahvistettavan toimintasuunnitelman mukaiset, sekä myös hallintopäällikön hänelle erikseen määräämät tehtävät.

Saamelaismusiikkikeskuksen toiminta alkoi käytännössä vuonna 2007. Tätä edelsi saamelaismusiikin opetuksen edistämiprojekti 1.1.2005–31.3.2007. Saamelaismusiikkikeskuksen toiminnan rahoitus perustuu Opetus- ja kulttuuriministeriöltä vuosittain haettavaan yleisavustukseen ”Saamelaisen taiteen ja kulttuurin edistäminen”. Avustusta haetaan yhdessä elokuvakeskus Skábman ja lastenkulttuurikeskus Mánnun kanssa. Avustus on suuruudeltaan 178 000 euroa, josta musiikkikeskuksen osuus on 95 000 euroa.

Vuonna 2017 saamelaismusiikkikeskus järjestää toimintasuunnitelman mukaisesti musiikkityöpajoja, konsertteja saamelaisalueella ja sen ulkopuolella, tukee saamelaismusiikin tuotantoa, pyrkii parantamaan saamelaismusiikin ja -artistien tunnettuutta kansallisesti ja kansainvälisesti sekä osallistuu tarpeen mukaan toimialan sidosryhmätoimintaan. Lisäksi musiikkikeskuksen suunnittelija toimii Ijahis idja – alkuperäiskansojen musiikkifestivaalin tuottajana.

Ma. suunnittelijan esitys (OG):

Hallitus hyväksyy saamelaismusiikkikeskuksen toimintasuunnitelman vuodelle 2017 (liite 7).

Päätös:

Sh 11 § **ALKUPERÄISKANSOJEN ELOKUVAKESKUKSEN TOIMINTA-
24.11.2016** **SUUNNITELMA 2017**

Saamelaiskäräjien työjärjestyksen 21e§:n mukaan ”Saamelaiskäräjien yleisen toimiston alaisuudessa ja hallituksen ohjauksessa voi toimia alkuperäiskansojen elokuvakeskus, joka toimii samalla saamelaisena audiovisuaalisen ja media-alan resurssikeskuksena. Elokuvakeskuksen toimintaa johtaa keskuksen suunnittelija, joka on määräaikaisessa virkasuhteessa Saamelaiskäräjiin. Keskuksella voi olla myös muuta tarvittavaa henkilöstöä.

Keskuksen toimintaan kuuluu muun muassa kansallinen ja kansainvälinen alkuperäiskansojen elokuva- ja av-alaan sekä mediakasvatukseen liittyvän toiminnan suunnittelu, toteutus ja kehittäminen.

Keskuksen suunnittelija toimii myös esittelijänä Saamelaiskäräjien hallitukselle tehtäviinsä ja toimialaansa kuuluvissa asioissa sekä toimeenpanee sen päätökset ja päättää asiantuntijan kutumisesta hallituksen kokoukseen toimialaansa kuuluvien asioiden käsittelyn yhteydessä. Suunnittelijan tehtävänä on hoitaa keskuksen toimikaudeksi vahvistettavan toimintasuunnitelman mukaiset sekä myös hallintopäällikön hänelle erikseen määräämät tehtävät.”

Alkuperäiskansojen elokuvakeskus Skábman tavoitteena on kehittää saamelaista elokuva- ja av-alaan kulttuurisesti ja elinkeinollisesti sekä edistää alan kansainvälistä alkuperäiskansojen yhteistyötä. Toiminnan lähtökohdat ovat sekä elinkeinolliset että kulttuurilliset. Elokuvakeskuksen tavoitteena on luoda saamelaisalueelle toimintaedellytykset elokuvateollisuudelle, joka tuo syrjäseuduille uusia työpaikkoja ja uskoa tulevaisuuteen. Keskuksen tavoitteena on myös lisätä ja levittää saamenkielistä elokuva- ja av-tuotantoa, erityisesti lapsille ja nuorille.

Ma. suunnittelijan esitys (TP):

Hallitus hyväksyy elokuvakeskuksen toimintasuunnitelman vuodelle 2017 (liite 8).

Päätös:

Sh 12 § SELVITYS SAAMELAISEN KULTTUURIMÄÄRÄRAHAN KÄYTÖSTÄ 2015
24.11.2016

Opetus- ja kulttuuriministeriö on vuonna 2015 myöntänyt Saamelaiskäräjille valtionavustuksena 176 000 euroa, josta 163 160 euroa käytettäväksi saamenkielisen kulttuurin edistämiseen ja saamelaisjärjestöjen toimintaan (saamelainen kulttuurimääräraha) sekä 10 340 euroa Utsjoen saamelaiskirkkotupien ylläpitoon. Edelleen vuonna 2015 opetus- ja kulttuuriministeriö myönsi Saamelaiskäräjille valtionavustuksena 193 000 euroa käytettäväksi saamelaisen taiteen ja kulttuurin edistämiseen. Määrärahasta sai käyttää enintään 15 000 euroa Pohjoismaisten saamelaisjärjestöjen tukemiseen.

Saamelaiskäräjien työjärjestyksen 13 §:n mukaan päätöksen saamelaisen kulttuurimäärärahan jakamisesta tekee Saamelaiskäräjien kulttuurilautakunta. Saamelaisen kulttuurimäärärahan jakamisesta on säädetty Saamelaiskäräjien työjärjestyksen 5 luvussa, § 69 – 79. Lisäksi jakamisen perusteena käytetään valtionavustuslakia ja kulttuurilautakunnan saamelaisesta kulttuurimäärärahasta myönnettävien kulttuuriavustusten teknisiä ohjeita.

Saamelainen kulttuurimääräraha julistettiin haettaviksi 30.10.2014 siten, että hakuaika päättyi 30.11.2014 klo 16.15. Ilmoitus julkaistiin Enontekiön Sanomissa, Inarilaisessa ja Saamelaiskäräjien verkkosivuilla sekä Yle Sámi radiossa. Määräaikaan mennessä Saamelaiskäräjien toimistoon saapui 90 hakemusta, joissa avustuksia haettiin yhteensä 732 935 euron edestä. Pohjoismaisten saamelaisjärjestöjen tukemiseen tarkoitetun avustuksen osalta määräaikaan mennessä saapui 8 hakemusta, joissa avustuksia haettiin yhteensä 50 690,00 euron edestä. Kulttuurilautakunta jakoi kulttuurimäärärahan (176 000 €) kokouksessaan 22.1. – 23.1.2015 sekä Pohjoismaisten saamelaisjärjestöjen tukemiseen tarkoitetun avustuksen (15 000 €) kokouksessaan 22.1.2015. Tiliselvitys vuoden 2015 määrärahoista on toimitettu opetus- ja kulttuuriministeriöön 31.10.2016 mennessä.

Vs. kulttuurisihteerin esitys (ROB):

Hallitus hyväksyy kulttuurilautakunnan selvityksen vuoden 2015 saamelaisen kulttuurimäärärahan käytöstä (**liite 9**).

Päätös:

Sh 13 § **SELVITYS SAAMENKIELISTEN SOSIAALI- JA TERVEYSPALVELUJEN**
24.11.2016 **TURVAAMISEKSI OSOITETUN MÄÄRÄRAHAN KÄYTÖSTÄ 2015**

Eduskunta hyväksyi valtion vuoden 2015 talousarviossa 480.000 euron suuruisen määrärahan käytettäväksi saamenkielisten sosiaali- ja terveyspalvelujen turvaamiseksi saamelaisten kotiseutualueen kunnissa.

Saamelaiskäräjien työjärjestyksen 17 §:n 5 kohdan mukaan sosiaali- ja terveyslautakunnan tulee laatia saamelaiskäräjien kokoukselle vuosittain selvitys saamelaisen sosiaali- ja terveyspalvelumäärärahan käytöstä.

Sosiaali- ja terveyslautakunta on kokouksessaan 18.6.2016 hyväksynyt selvityksen toimitettavaksi Lapin aluehallintoviranomaiselle. Lapin aluehallintovirasto on hyväksynyt selvityksen.

Hallintopäällikön esitys (PR):

Hallitus hyväksyy sosiaali- ja terveyslautakunnan selvityksen vuoden 2015 määrärahan käytöstä (**liite 10**).

Päätös:

Sh 14 § SAAMELAISKÄRÄJIEN TALOUDEN TOTEUMARAPORTTI
24.11.2016

Saamelaiskäräjien talouden toteumaraportti ajalta 1.1. – 31.10.2016 (**liite 11**).

Hallintopäällikön esitys (PR):

Hallitus tutustuu toteumaraporttiin, keskustelee siitä ja merkitsee sen tiedoksi.

Päätös:

Sh 15 §
24.11.2016

MYÖHÄSTYNEEN MATKALASKUN KORVAAMINEN

XXX matkalasku koskien osallistumisesta ympäristöministeriön tapaamiseen ja assistentin ohjaustapaamisen on saapunut sihteeristöön 9.11.2016 yli kahden kuukauden päästä matkan päättymisestä.

Saamelaiskäräjien palkkiosäännön 7 §:n mukaan vaatimus matkakustannusten korvauksesta ja päivärahasta on tehtävä kahden kuukauden sisällä matkan päättymisestä ja vaatimus ansionmenetyksen korvauksesta kuuden kuukauden kuluessa kokouksen päättymisestä.

Hakija menettää oikeutensa palkkioon, korvaukseen ja päivärahaan ellei vaatimus ole saapunut käräjien yleiseen toimistoon määräajassa. Palkkiosäännön 11 §:n mukaan Saamelaiskäräjien hallitus tulkitsee palkkiosäännön määräyksiä.

Hallintopäällikön esitys (PR):

Hallitus hyväksyy XXX matkalaskun maksettavaksi.

Päätös:

Sh 16 § POHJOISMAISEN SAAMELAISSOPIMUKSEN TILANNE

24.11.2016

Saamelaiskäräjien edustajat Pohjoismaisen saamelaisopimuksen neuvottelukunnassa ovat Heikki Paltto, Anne Nuorgam ja Juha Karhu sekä kansallisessa taustaryhmässä Anu Avaskari, Nilla Tapiola ja Ulla-Maarit Magga. Saamelaiskäräjien sihteeristöstä työhön osallistuu lakimiessihteeri.

Hallintopäällikön esitys (PR):

Hallitus keskustelee Pohjoismaisen saamelaisopimuksen tämän hetkisestä tilanteesta.

Päätös:

Sh 17 § **PUHEENJOHTAJIEN KATSAUS TEHTÄVIINSÄ LIITTYVISTÄ TOIMISTA**
24.11.2016

Saamelaiskäräjien työjärjestyksen 7 §:n 2 momentin mukaan puheenjohtaja antaa tarpeen mukaan käräjien ja hallituksen kokousten yhteydessä selvityksen tehtäviinsä kuuluvista toimistaan.

Hallintopäällikön esitys (PR):

Hallitus kuulee puheenjohtajien katsaukset saamelaiskäräjien toiminnasta hallituksen 15/2016 kokouksen jälkeen ja merkitsee katsaukset tiedoksi.

Päätös:

Sh 18 § **MUUT ESILLE TULEVAT ASIAT**
24.11.2016

Sh 19 § ILMOITUSASIAT
24.11.2016

Hallintopäällikön esitys (PR): Merkitään tiedoksi seuraavat asiat:

1. Puheenjohtajan päätökset

- Lausunto Yhden luukun periaatteen toteuttaminen ympäristöasioissa-raportista (**Liite 1T**)
- Lausunto ehdotuksesta ympäristösuojelulain muutokseksi koskien kullankaivua (**Liite 2T**)
- Vastine Pohjois-Suomen hallinto-oikeudelle Tukesin myöntämää kullankaivulupaa HL2013:0001 koskien (**Liite 3T**)
- Lausunto tuulivoimarakentamisen oppaan päivitysluonnoksesta (**Liite 4T**)
- Esitys saamen kielten etäyhteyksiä käyttävän opetuksen mahdollisuuksien edistämiseksi saamelaisten kotiseutualueen kuntien ulkopuolella (**Liite 5T**)
- Kirje/Kutsu vastaaville ministereille Suomessa ja Norjassa (**Liite 6T**)
- Suositukset koskien koltansaamen deskriptiivinen kielioppi funktionaalistypologisesta näkökulmasta–hanketta (**Liite 7T**)
- Muistio saamelaiskäräjälain 9 §:n mukaiseen neuvotteluun saamelaisten kotiseutualuetta koskevasta kalastuslupien kiintiöpäätöksestä (**Liite 8T**)
- Lausunto Yleisradion televisio-ohjelmiston tarjontarakenteen uudistuksen 2017 ennakoarvioinnista (**Liite 9T**)
- Lausunto Lapsiasiainvaltuutetun vuosikirja 2017:sta (**Liite 10T**)
- Vastine Pohjois-Suomen hallinto-oikeudelle Tukesin myöntämää kullankaivulupaa HL2014:0049 koskien (**Liite 11T**)
- Täydentävä lausunto Lapsiasiainvaltuutetun vuosikirja 2017:sta (**Liite 12T**)
- Muistio saamelaiskäräjistä annetussa laissa tarkoitettuun neuvotteluun; Tenon kalastussopimus ja hallituksen esitys sopimuksen voimaansaattamislaista (**Liite 13T**)
- Lausunto Tenon kalastussopimus ja hallituksen esitys sopimuksen voimaansaattamislaista (**Liite 14T**)
- Lausunto koneellisesta kullankaivusta Iida-nimisellä valtauksella Lismanpalossa, Sodankylässä (**Liite 15T**)
- Vastaselvitys Pohjois-Suomen hallinto-oikeudelle Tukesin myöntämiä kullankaivulupia HL2014:0041 ja 0042 koskien (**Liite 16T**)
- Valitus kaivoslain (621/2011) mukaista kullanhuuhtontalupaa koskevassa asiassa, koskien Turvallisuus- ja kemikaaliviraston lupapäätöksiä asianumeroilla: HL2012:0061 ja HL2012:0062 (**Liite 17T**)
- Lausunto koneellisesta kullankaivusta Mäkärän kulta-alueella Kultapalakin ja Elämän rikastus –nimisillä alueilla, Sodankylässä (**Liite 18T**)
- Saamelaiskäräjien osallistumisesta Arktiset ympäristöhavainnot –hankkeeseen
- Lausunto hallituksen esitysluonnoksesta laiksi sosiaali- ja terveyspalvelujen tuottamisesta (**Liite 19 T**),
- Kannanotto saamenkielisten sosiaali- ja terveyspalvelujen saatavuuden turvaamiseksi saamelaisten kotiseutualueella (**liite 20 T**),

Sh 19 § jatkuu...

- Vastaselvitys Pohjois-Suomen hallinto-oikeudelle Tukesin myöntämää kullankaivulupaa HL2014:0040 koskien (**liite 21T**).
- 2. I varapuheenjohtajan päätökset**
- Lausunto Inarin alueen osayleiskaavan ehdotusvaiheen kaavaluonnoksesta (**Liite 22T**)
 - Selvitys ja esitys saamen kielten asema ja saamenkielisen opetuksen tilanne Inarin koulussa (**Liite 23T**)
 - Valitus kaivoslain (621/2011) mukaista kullanhuuhtontalupaa koskevassa asiassa, koskien Turvallisuus- ja kemikaaliviraston lupapäätöksiä asianumeroilla: HL2012:0033, HL 2012:0034 ja HL2012:0058 (**Liite 24T**).
- 3. II varapuheenjohtajan päätökset**
- 4. Hallintopäällikön päätökset**
- Palkannut FM Riitta Lehtolan Posken saamelaisyksikön suunnittelijan viransijaiseksi ajalle 1.11 – 31.12.2016.
 - Palkannut OTM Antti Aikion vaalilautakunnan sihteeriksi ajalle 14.11. – 31.12.2016 tehtävänänsä saattaa loppuun saamelaiskäräjävaalien 2015 lopputoimet.
 - Palkannut tradenomi Sinikka Mäkisen ma suunnittelijaksi ajalle 14. – 30.11.2016 yleiseen toimistoon tehtävänänsä valmistella Saamelaiskäräjien talousarvio vuodelle 2017 sekä hallintopäällikön muut erikseen määräämät tehtävät.
- 5. Muistiot**
- Muistio saamelaiskäräjälain 9 §:n mukaisesta neuvottelusta Urho Kekkosen kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelmasta 10.8.2016 (**Liite 25T**),
 - Pöytäkirja Lapin metsäneuvoston kokouksesta 26.9.2016 (**Liite 26T**),
 - Muistio saamelaiskäräjälain 9 §:n mukaisesta neuvottelusta koskien saamelaisten kotiseutualueen kalastuslupien kiintiöpäätöstä kaudelle 2017-2019 ja maastoliikennelupien kiintiöpäätöstä kaudelle 2017-2019 28.9.2016 (**Liite 27T**),
 - Muistio saamelaisasioita hoitavien virkamiesten ja Saamelaiskäräjien edustajien välisestä neuvottelupäivästä Oikeusministeriössä 12.10.2016 (**Liite 28T**).
- 6. Saapuneet kirjeet**
- Saamelaisen parlamentaarisen neuvoston julkilausuma totuus ja sovinto-aiheesta (**Liite 29T**),
 - Työ- ja elinkeinoministeriön päätös Pohjoisen ohjelman hallintokomiteoiden suomalaisen jäsenen ja varajäsenen vaihtamisesta (**liite 30T**),
 - Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätös maakotkan porotaloudelle aiheuttamista vahingoista maksettavasta korvauksesta pesintäkaudelta 2016 (**Liite 31T**).

Sh 19 § jatkuu...

7. Sosiaali- ja terveyslautakunnan päätökset

8. Koulutus- ja oppimateriaalilautakunnan päätökset

Kokous 1.11.2016:

- esityksestään saamelaiskäräjien toiminta- ja taloussuunnitelmaan 2017;
- järjestää vuoden 2017 Saamelaisnuorten taidetapahtuman Enontekiöllä Hetan koulukeskuksessa, päälajinaan tanssi ja saamelaisena lajinaan Sámi duodji. Lautakunta valtuuttaa toimiston hoitamaan valmisteluita, hakemaan tapahtumaa varten tarvittavan valtionavustuksen ja palkkaamaan tapahtuman järjestelyitä hoitavan taidetapahtumatyöntekijän kahdeksi kuukaudeksi keväällä 2017;
- kutsua Inarin kunnan sivistyslautakunnan tutustumaan Saamelaiskäräjien toimintaan opetus- ja oppimateriaaliosioissa ja keskustelemaan saamelaisopetuksen kehittämisestä;
- palkata oppimateriaalityöntekijät Oona Länsman, Miina Seurujärvi ja Raija Lehtola kokopäiväisesti vuodeksi 2017 jatkamaan nykyisiä työtehtäviään. Heini Wesslin palkataan lautakunnan päätöksen 18.3.2016 14 § mukaisesti vuodeksi 2017 tekemään koltansaamen käsityön oppimateriaalia. Muiden mahdollisten oppimateriaalityöntekijöiden palkkaamisesta päätetään vuoden 2017 tuotantosuunnitelman/talousarvion yhteydessä;
- tukea FM Tiina Mattasen ja FM Hilla Reiniharjun hanketta, jonka tarkoituksena on tuottaa Oulun yliopiston Giellagas-instituutin saamelaisen kulttuuriarkiston äänimateriaalia opetusmateriaaliksi. Avustussummasta päätetään vuoden 2017 tuotantosuunnitelman/talousarvion yhteydessä;
- ottaa ohjelmoinnin opetukseen tarkoitetun code.org -sivuston kääntämisen tuotantosuunnitelmaan ja käynnistää aineiston käännoistyö mahdollisimman pian. Sámi Giellagáldulta pyydetään kääntäjien ja opettajien käyttöön koodausta/ohjelmointia koskevaa sanastoa;
- tukea Pedar Jalvi-näyttelyn pohjalta tuotettavan pelillisen digitaalisen oppimateriaalin valmistamista. Avustussummasta päätetään vuoden 2017 tuotantosuunnitelman/talousarvion yhteydessä;
- käynnistää alakoulun historian ja yhteiskuntatiedon materiaalin käännoistyö ja valita käännettäväksi sarjaksi Otavan Forum;
- asettaa työryhmän valmistelemaan lautakunnalle selvitystä ja esitystä saamenkielisen digitaalisen oppimateriaalityön käynnistämiseksi. Työryhmän tulee tehdä esityksensä lautakunnalle sen joulukuussa järjestettävään kokoukseen mennessä;
- valtuuttaa lautakunnan puheenjohtajan ja koulutussihteerin neuvottelemaan Enontekiön kunnan kanssa saamenkielisen päivähoiton järjestämisestä Peltovuomassa;
- suhtautua myönteisesti Sanoma Kids Medialta tulleisiin esityksiin ja nimetä sihteeristössä asiaa hoitavaksi vastuuhenkilöksi Neeta Jääskön.

Sh 19 § jatkuu...

9. Kulttuurilautakunnan päätökset

Kokous 26.9.2016:

- käsitteli Vuoden 2015 saamelaisesta kulttuurimäärärahasta myönnettyjen avustusten käytöstä annetut tiliselvitykset,
- käsitteli Vuoden 2015 saamelaisesta kulttuurimäärärahasta myönnetyn avustuksen siirtohakemukset. Sámi Siida ry. ja Saamen kielen ja kulttuurin tutkimusseura ry,
- käsitteli kulttuurilautakunnan taloussuunnitelman 2017.

10. Nuorisoneuvoston päätökset

Kokous 16.9.2016:

- Pääteltiin hahmotella nuorisopoliittisen toimintaohjelman sisältöä sähköpostitse ja jatkaa sen käsittelyä seuraavassa kokouksessa.
- Nuorisoneuvosto on saanut 7 000 € Barents on my mind – tapahtumatukea järjestääkseen SPN:n nuorisopoliittisen ohjelman laatimista varten tapaamisen/seminaarin. Nuorisoneuvosto päätti esittää Ruotsin saamelaiskäräjien nuorisoneuvostolle ja Norjan saamelaiskäräjien nuorisopoliittiselle lautakunnalle, että tapaaminen järjestetään joko 28.-30.10.2016 tai 4.-6.11.2016.
- Nuorisoneuvosto päätti jatkaa Pohjonen vinkkeli tapahtuman ideoimista sähköpostitse.
- Nuorisoneuvosto päätti lisätä Suomi, EU ja saamelaiset – Miten ihmisoikeudet toteutuvat arktisella alueella? seminaarin vuoden 2016 toimintaohjelmaansa

11. Elinkeino- ja oikeuslautakunnan päätökset

Kokous 27.10.2016:

- päätti esittää hallitukselle, että Saamelaiskäräjät järjestää saamelaisten kuulemistilaisuuksia saamelaisten kulttuuriperintöä ja perinteistä tietoa koskevien linjausten laatimiseksi sekä hyväksyi menettelyohjeen esitettäväksi hallitukselle.
- päätti selvittää asiaa [Metsähallituksen menettely koskien kalastustukikohtien myöntämistä Muddusjärven paliskunnan alueelle Paalu- ja Kettuniemeen] tarkemmin ja valtuutti sihteeristön laatimaan asiasta lausunnon esitettäväksi hallitukselle,
- käsitteli ehdotuksen vaalikauden kärkitavoitteiksi ja toimenpiteiksi,
- päätti paikkatietokannan perustamisen osalta jatkovalmisteluksi, että ympäristösihteerin selvittää asiaa seuraavaan kokoukseen sekä Akwe: Kon -ohjeiden soveltamisen laajentamisen osalta jatkovalmisteluksi, että sihteeristö selvittää mahdollisia toimenpiteitä seuraavaan kokoukseen.
- päätti esittää koulutus- ja oppimateriaalilautakunnalle, joka on asiassa asiantuntijalautakunta, että käsittelevät asian [Pigga Keskitalon elinkeino- ja oikeuslautakunnalle 1.10.2016 osoittama sähköposti koskien Peltovuoman saamenkielistä päivähoitoa].
- päätti pitää seuraavan kokouksen joulutammikuussa.

Sh 19 § jatkuu...

12. Kielineuvoston päätökset

13. Muut

14. Henkilöstöasiat

- Luettelo saamelaiskäräjien palveluksessa olevista henkilöistä (**liite 32 T**).

T-liitteisiin voi tutustua kokouspaikalla.

Päätös:

Sh 20 § KOKOUKSEN PÄÄTTÄMINEN
24.11.2016